

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΕ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ
ΜΑΣΤΕΚΤΟΜΗ**

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΡΙΣΟΚΚΑ

Λευκωσία 2012

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΕ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ
ΜΑΣΤΕΚΤΟΜΗ**

Όνοματεπώνυμο: Γεωργία Τρισόκκα

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: κ. Μαρία Χατζηπαλάση

Λευκωσία 2012

Πνευματικά Δικαιώματα

Copyright © Γεωργία Τρισόκκα, 2012

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της πτυχιακής διατριβής από το Τμήμα Νοσηλευτικής του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

Μέσα από την παρούσα πτυχιακή η οποία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια των σπουδών μου στο τμήμα Νοσηλευτικής του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτρια της εργασίας μου κ. Μαρία Χατζημπαλάση για την τεράστια βοήθεια που μου έχει προσφέρει κατά την διάρκεια της διεκπεραίωσης της εργασίας μου. Επίσης, θα ήθελα να την ευχαριστήσω για την ανταπόκριση της που επέδειξε κατά την περίοδο αυτή και την προθυμία της να λύσει κάθε απορία που είχα για την σύνταξη της εργασίας.

Εν κατακλείδι, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου και το φιλικό μου περιβάλλον για την ψυχολογική υποστήριξη που μου προσέφεραν κατά τη διάρκεια της πτυχιακής μου εργασίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
ABSTRACT	7
1.Εισαγωγή:.....	Error! Bookmark not defined.
2.Θεωρητικό Υπόβαθρο:.....	Error! Bookmark not defined.
2.1.Ορισμός καρκίνου	Error! Bookmark not defined.
2.2.Ορισμός μαστού	Error! Bookmark not defined.
2.3.Ορισμός καρκίνου του μαστού	Error! Bookmark not defined.
2.4.Ορισμός μαστεκτομής	Error! Bookmark not defined.
2.5.Είδη μαστεκτομής:	Error! Bookmark not defined.
3.Σκοπός:.....	Error! Bookmark not defined.
4.Υλικό και Μέθοδος:	Error! Bookmark not defined.
4.1.Αναζήτηση υλικού και μεθόδου	Error! Bookmark not defined.
4.2.Κριτήρια επιλογής:.....	Error! Bookmark not defined.
4.3 Πίνακας Επιλογής Άρθρων.....	Error! Bookmark not defined.
5. Πίνακες άρθρων.....	Error! Bookmark not defined.
6. Αποτελέσματα ανασκόπησης	Error! Bookmark not defined.
6.1. Κατάθλιψη σύμφωνα με την κλίμακα Zung	Error! Bookmark not defined.
6.2. Κατάθλιψη σύμφωνα με του Beck Depression Inventory(BDI)- Scale(BDS)	Error! Bookmark not defined.
6.2.1. Ρυθμιζόμενες με βάση την ηλικία παράγοντες κινδύνου για (σχετιζόμενα με) καταθλιπτικά συμπτώματα ήταν	Error! Bookmark not defined.
6.2.2. Οι ανεξάρτητοι προ-καρκινικοί παράγοντες κινδύνου για τα καταθλιπτικά συμπτώματα ήταν:.....	Error! Bookmark not defined.
6.2.3. Ορισμένοι κλινικοί παράγοντες που οδηγούν σε καταθλιπτικά συμπτώματα ήταν:	Error! Bookmark not defined.

- 6.2.4. Ανεξάρτητοι προγνωστικοί δείκτες των καταθλιπτικών συμπτωμάτων 12-16 μήνες μετά την επέμβαση ήταν: **Error! Bookmark not defined.**
- 6.3. Κατάθλιψη σύμφωνα με το κέντρο επιδημιολογικών ερευνών-κατάθλιψης (Center for Epidemiologic Studies-Depression (CES-D):..... **Error! Bookmark not defined.**
- 6.4. Ανησυχία(άγχος) σύμφωνα με την State-Trait Anxiety Inventory (STAI) **Error! Bookmark not defined.**
- 6.5. Ανησυχία σύμφωνα με την κλίμακα Zung **Error! Bookmark not defined.**
- 6.6.Κλίμακα ανησυχίας και κατάθλιψης (Hospital Anxiety and Depression scale (HADS)..... **Error! Bookmark not defined.**
- 6.6.1. Προγνωστικοί παράγοντες της ανησυχίας(άγχους) και της κατάθλιψης στους 3 μήνες παρακολούθησης:..... **Error! Bookmark not defined.**
- 6.6.2. Προγνωστικοί παράγοντες της ανησυχίας(άγχους) και κατάθλιψης στους 18 μήνες παρακολούθησης:..... **Error! Bookmark not defined.**
7. Συζήτηση **Error! Bookmark not defined.**
- 8.Συμπεράσματα..... **Error! Bookmark not defined.**
9. Περιορισμοί της παρούσας μελέτης..... **Error! Bookmark not defined.**
10. Προτάσεις και Εισηγήσεις..... **Error! Bookmark not defined.**
11. Βιβλιογραφία **Error! Bookmark not defined.**
- Διεθνής:..... **Error! Bookmark not defined.**
- Ελληνική:..... **Error! Bookmark not defined.**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εισαγωγή: Η μαστεκτομή για τις περισσότερες γυναίκες οι οποίες επέλεξαν να την υποστούν και να υποβληθούν σ' αυτή είναι μια πολύ ψυχολογικά οδυνηρή δοκιμασία, η οποία επιφέρει στις γυναίκες που έχουν υποβληθεί σ' αυτή αρκετές ψυχολογικές επιπτώσεις, προβλήματα και κατάθλιψη, όπου κάποιες φορές μπορεί να παρουσιάσει αλλαγές όχι μόνο στην δική τους ζωή αλλά και στους ανθρώπους που βρίσκονται γύρω τους. Δεν γνωρίζουμε όμως, τις ψυχολογικές επιπτώσεις και τα καταθλιπτικά συμπτώματα που μπορεί να επιφέρει η μαστεκτομή στις γυναίκες ανεξαρτήτως ηλικίας και οικογενειακής κατάστασης. Ο λόγος που θέλουμε να μάθουμε τις ψυχολογικές επιπτώσεις στις γυναίκες μετά από την μαστεκτομή είναι για να κατανοήσουμε πώς αισθάνονται οι γυναίκες μετά από την αφαίρεση του μαστού τους μέσα από τα διάφορα είδη χειρουργικών επεμβάσεων που γίνονται.

Σκοπός: Ο σκοπός αυτής της πτυχιακής ανασκόπησης είναι η διερεύνηση των ψυχολογικών επιπτώσεων, προβλημάτων και αλλαγών στη ζωή των γυναικών ανεξαρτήτως ηλικίας και οικογενειακής κατάστασης που υφίστανται μετά από την μαστεκτομή.

Μέθοδος: Μέσα από τις βάσεις δεδομένων "Pubmed, Google scholar και Medline", αναζητήθηκε ελληνική και διεθνής βιβλιογραφία κάνοντας χρήση διάφορους συνδυασμούς των λέξεων «mastectomy», «psychological problems», «depression», «depressive symptoms», «anxiety» και τις ελληνικές «μαστεκτομή», «ψυχολογικά προβλήματα», «κατάθλιψη», «καταθλιπτικά συμπτώματα», «ανησυχία(άγχος)» με σκοπό ανεύρεσης σχετικού βιβλιογραφικού υλικού.

Αποτελέσματα: Μέσα από την αναζήτηση της βιβλιογραφίας εντοπίστηκαν 9 έρευνες. Από τις οποίες κάποιες ανέφεραν πως οι παντρεμένες γυναίκες νιώθουν λιγότερα καταθλιπτικά συμπτώματα από τις ανύπαντρες. Ενώ άλλες έρευνες αναφέρουν ότι οι ανύπαντρες είναι προστατευτικός παράγοντας κινδύνου για την ανάπτυξη σοβαρής μορφής κατάθλιψης. Επίσης, οι γυναίκες με καθημερινή ψυχολογική υποστήριξη τα επίπεδα κατάθλιψης και ανησυχίας ήταν μειωμένα. Επιπλέον, άλλη έρευνα έχει δημιουργήσει 4 κατηγορίες που χωρίζει τα καταθλιπτικά συμπτώματα αναλόγως του αριθμού των συμμετεχόντων.

Συμπεράσματα: Λόγω των διαφορετικών αποτελεσμάτων που συλλέχθηκαν από τις έρευνες δεν μπορούμε να καταλήξουμε σε ένα μόνο συμπέρασμα. Στο μόνο

συμπέρασμα που μπορούμε να καταλήξουμε, αλλά και αυτό όχι με πολύ σιγουριά, είναι ότι οι παντρεμένες νιώθουν λιγότερα καταθλιπτικά συμπτώματα από τις ανύπαντρες. Και ότι οι γυναίκες που δέχονται καθημερινή ψυχολογική φροντίδα, παρουσιάζουν μειωμένα επίπεδα καταθλιπτικών συμπτωμάτων σε σχέση με αυτές που δεν δέχονται καθημερινή ψυχολογική φροντίδα.

Λέξεις κλειδιά: «μαστεκτομή», «ψυχολογικά προβλήματα», «κατάθλιψη», «καταθλιπτικά συμπτώματα», «ανησυχία(άγχος)».

ABSTRACT

Introduction: Mastectomy is a psychological painful procedure for most of the women who have chosen to go through it. They suffer from psychological consequences, problems and depression which lead to causing changes to both their own lives and to peoples' lives around them. However, we are not aware of the psychological consequences and the depressive symptoms which can be induced by mastectomy regardless the women's age and family status. The reason why we want to find out what the psychological consequences are after a mastectomy is to be able to comprehend how women feel after having their breast removed through different kinds of surgical operations.

Purpose: The purpose of this review is to investigate the psychological consequences, problems and changes that women go through after mastectomy regardless age and family status.

Method: Both the Greek and the international bibliography were researched through the database "Pubmed, Google scholar and Medline", using different word combinations such as 'mastectomy', 'psychological problems', 'depression', 'depressive symptoms', 'anxiety' and the Greek ones 'μαστεκτομή', 'ψυχολογικά προβλήματα', 'κατάθλιψη', 'καταθλιπτικά συμπτώματα', 'ανησυχία(άγχος)' in order to find the appropriate bibliography.

Results: Nine researches were found while searching for bibliography. Some of them mention that married women have less depressive symptoms than single women. However, other researches state that being single is the protective factor against the development of serious depression. Moreover, the levels of depression and anxiety were reduced for those women who had daily psychological support. Furthermore, another research has created four categories which separate depressive symptoms depending on the number of the participants.

Conclusions: We cannot end up to a single conclusion due to the variety of the results that have been collected. A conclusion that may be drawn is that married women have less depressive symptoms than single women. Also, those who have daily psychological care suffer from less depressive symptoms than those who do not.

Key words: “mastectomy”, “psychological problems”, “depression”, “depressive symptoms”, “anxiety (stress)”.